

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadjatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ, a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: augusztus. — Az aratásról és cséplésről. R. J. — A köménytermelés. r. — A fecske a méheknek de igen is nagy ellensége. B. L. — Miként lehet nagyszemű szőlőt nevelni? Szabó Sámuel. — A májmételey fejlődése. — A kolomonostori zárünnepély. W. A. — Felhívás és kérelem. — Egyvleg: Méhészet. Jutalomosztás. Örömhír. Kérelem. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Augusztus.

Ház és udvar. A közeledő cséplés idejére minden gabonás zsákot és ponyvát megfoltoztatunk.

Hordás alkalmával származott csurgás meggyújtandó. Hordás ideje alatt az eke-szerszámok kijavíttatnak.

Magtárt, pinczét szellőztetünk.

Cséplés megkezdetik.

Szántóföld. Kévésgabona-hordás bevégezendő. Kellően elkészített talajba vethetünk repczét, takarmányrozst, festő csülpenget és festő rezedát; e hó végén vethetünk védnövény nélküli luczernát, mely még ősszel kellően megerősödve jövő tavaszkor kaszálható.

Borsó, lencse, paszuly begyűjtetik és elcsépltetik, szalmája pedig összerakva juh-takarmánynak elteendő.

Megérett kendert, lent kinyöjjük.

Tarló-répa megritkulván, kapálást igényel, nem különben az elgyomosodott burgundi répa is megkapáltatik.

Törökbuzánknak fattyu hajtásait letördeltetjük.

Takarmányrozst e hónap végén vethetünk, nem különben baltaczimet is, őszi legelőnek pedig mustárt és csibehurt.

Rét és kaszáló. Ha sarjutermet reménylünk, akkor szigoruan ellenőrizzük, nehogy az éj homályában letelegtessek.

Lapályos réteken a sarjukaszálás megkezdhetik.

Réten, legelőn a szerbtövis felmagzása előtt kivágva, megégettetik.

Állattenyésztés. Tiszta vályu, gyakori itatás: az állati egészség mulhatlan követelményei. Ezen időben minden állat legtöbbet iszik, a pásztorok tehát a kútoszor körül forgolódnak.

Jármos ökor szabad ég alatt nyári jászlon vagy járom mellett kapja zöld takarmányát.

Gulyabeli és legelőn hizó marha csak estéli és hajnali legettetes mellett lakhatik jól, nappal a legyek milliói kinozzák.

Szopós csikók anyjuktól néhány órára elválasztva zabot kapnak; a déli órákban a szoptatós kanczák kevés zöld luczernát ehetnek.

A bárányokat megnyirjuk.

Sertések hizóra állíttatnak, eleinte gyenge tök- és árpadarás mostékkal tartatnak.

A süldő nyáj tarlón jár. Intézkedjünk, hogy fürdőhely ne hiányozzék

Libát és ruczát eladásra sikeresen hizlathatunk.

A libák kopasztása után származott toll a gazdasszonyoknak meglehetősen jövedelmet hoz a házi kiadások fedezésére.

Szőlő. A hónap második feleiben a tulságos hosszú hajtások megcsontíttatnak és a hol szükséges, kötözgetünk.

Pincze. A gyenge és rosszul kezelt boroknak ez legveszélyesebb időszak, azért mindig és mindenütt a tisztaság és feltöltögetés szem előtt tartassék, hogy ne válják pinczénk híressé eczetes és egérszagu borairól.

Gyümölcsös. A fiatal gyümölcsösben a fák körül a föld ujjal felkapáltatik, száraz időjárás alkalmával erőssen meg kell azokat öntözteni; ha a fák töve körül a föld, moha vagy szalmával nem volt bedefve, azt megtenni elmulaszthatlan szükség. A fa korona idomítására különös gondot kell fordítani, a fa erősebb hajtásait vissza kell csipkedni, hogy a gyengébb hajtásokat növecsükben el ne nyomják. A túlterhelt fákat fel kell támasztani és hol sűrűn van rajta a gyümölcs, meg kell ritkítani, hogy könnyebben érjék. Olyan vén gyümölcsfáknál, a melyek termést nem hoztak, most kell eltávolítani vagy visszavágni a száraz és beteg ágakat, mivel most azok könnyebben felismerhetők. A gyümölcsfák trágyázása kezdetét veszi. A gyümölcsfák az ártalmas hernyók — nevezetesen a Liparis chrysorrhoea — ellen óvandók és azok gondosan eltávolítandók.

Faiskola. Az alvó szemre való szemzést kezdetük és e hónapban be is végezzük; a szemzést előbb a szárazabb fekvésű helyeken kell megkezdni és csak azután a nedvesebb fekvésű helyeken. Azon fákrol, melyek a jövő évben jönnék eladás vagy átültetés alá, a megerősítő ágakat le kell vágni és a vágáshelyet viaszszal bekenni. Minden, a fáknál előforduló csapot gondosan el kell tavolítani és az eltávolítás után azok helyét viasszal bekenni. Mindezen fennemlített munkák után, a faiskola földje nem nagyon melyre felkapáltatik.

Konyhakert. A különböző érett konyhakerti vetemény-magvakat, melyenek a paszuly, borsó, murek, petrezselyem, zeller, retek, ugorka, hagyma, stb. össze kell gyűjteni és a további szükségletig, száraz, árnyékos és szellős helyen, czimmel ellátott zacskókban el kell tenni. A magnak való burgundi répat vissza kell csipkednünk. A kiürült ágyásokat fel kell ásatni és spennóttal, tarlórépával bevetni, vagy pedig téli safata ültetésére fenntartani. A szamóca ágyások újítását borult időben megkezdhetjük, a régi ágyások pedig felkapáltatnak és trágyáztatnak. A vörös hagyma szárait le kell tiporni, hogy a további növést megakadályozzuk és hogy a hagyma annál hamarabb fejlődjék és megérjék. A téli káposzta utolsó kapálását és töltögetését most kell megtenni. A gyomok irtására kiváló gondot kell fordítani.

Dizkert. A virágmagvak gyűjtése folytattatik. Az elszáradt virágok az ágyásokból eltávolítandók. Hagymás növényeket, mint pl. Császár korona, Lilliom, Tulipán és Narciss, ha 2—3 éven át egy helyen voltak, ujonnan elkészített helyekre kell átültetni, a gyengébb hagymákat pedig megerősödés végett külön ágyásokban elhelyezni. Meggyökeresedett szegfűk, ágyások vagy cserepekbe elültetendők. *Primula auricula*, *Ibolya*, *Paeonia* stb. elosztását és ültetését folytatjuk. A virágágyások tisztán és puhán tartására nagy gondot kell fordítani. Az utak tisztán és jó állapotban tartandók. A gyepek szélei élesen levágandók és ha a fű annyira megnőtt, hogy azt kaszálatni lehet, végeztessük. A rózsák és diszcserejk szemzése alvó szemre végeztetik.

Méhészet. Ezen hóban a mézhordás vége felé közeledik és így már — ugy szólván — tisztába lehetünk, hogy körül-belül mennyi az eladó készletünk és hogy állunk jövőre nézve méhésztünkkel.

E hó közepe táján vizsgáljuk meg méhcsaládainkat, hogy nem anyátlanok-e? Ezt pedig úgy tudhatjuk meg, ha szép napfényes időben a lép közé tekintünk és ott még nagyocská foltookban — és nem szétszórtan — munkás méh-fiasítást találunk; továbbá ha a heréket a dolgozók kezdik leszorítani a polcra és elég szorgalmasan jönnek-mennek: akkor nincs baj. Ellenkező esetben segítenünk kell, még pedig úgy, hogy a meganyátlanodottakat más családhoz adjuk; vagy ha ez még elég fiatal és gazdag: egy másik gyengébb, de élénk anyás családot adunk hozzá. Ez az egyszerű vesszőkaptároknál átdobolás által — e hó végén — történik, úgy például, hogy az átdobolandó kast szarvára állítjuk és a másikat szájjal reáborítjuk, egy hosszú tányértőlőfével jól bekötjük és így az alsót óvatos kopácsolással feldoboljuk. Előlegesen pedig a felső kas népét friss édes tejjel befecskendezzük, melyet közösen felnyalván, még csak észre sem veszik egyesítésüket. (Utórajaink egyesítését is nagyon czélszerűen lehet éjjeli megpreczelés által eszközölnünk; soha egy ilyen eset sem maradt siker nélkül, pedig nem fogatott ki egyik vagy másik a királynék körül).

A rabló méhek jelentkezni kezdvén, gondunk legyen, hogy azok ne károsithassanak; tapasszuk be tehát jól kereken a kast és a röplyukat vegyük lehetőleg kicsire.

Erdészet A főhasználat körül csekély a teendő; a mellékhasználat a legeltetésre és fűszedésre szorítkozik, egyáltalában a többi teendő is majdnem ugyanaz, mint a júliushavi. Vadászat. E hó második felében veszi kezdetét az általános vadászati engedély.

Az aratásról és cséplésről.

Kalászos növényeink aratása akkor veszi kezdetét, ha a kalász és szár közt levő bütyök megfásult, megszáradt. Ekkor már megszűnt az anyagcsere a növényben, a gyökér több táp-

anyagot nem vesz fel, a levelek nem assimilálnak s a mag viasz keménységű, többé nem tejes állományu s a gyökér, szár és levelekből a készletben levő szerves anyagok mind felvándoroltak a kalászba, hogy a mag képződéséhez hozzá járuljanak.

Élettani kísérletek beigazolták, hogy a gabona learatása után is, a markokban, kévékben még mindig gyarapodik a magvak tömege, t. i. a szárból szerves anyag vándorol oda. Ezen processusát a növényé. etnek nevezhetjük utóérésnek.

Utóérés tapasztalható minden terménynél. Az utóérésnél a termény nem annyira tömegben gyarapodik azonban, mint inkább minőségben szenved változást, jószágban nyerszíne, zamatja — czukor s keménye tartalma növekszik pl. kalászos növényeinknél az utóérési idő alatt a húskepző anyag s a keménye gyarapodik.

Világos képet nyújt elébünk a viztartalom apadásáról s a térfogat kisebbedéséről s viszont a fajsúly s száraz állomány növekedéséről — a magvaknál — a következő kimutatás; mely Dr. A. Nowacki vizsgálódásából származik:

Aratási stadium	Aratási idő	Viz tartalom %	Térfogat 100 mag köb. m.	Fajsúly gramm	Száraz állománya 100 magnak gramm
I. Korai tejes állomány	Juli. 9	51.47	5.3074	1.2004	2.8556
II. Késői „ „	„ 13	47.69	5.1657	1.2295	3.5813
III. Viaszk keménység	„ 20	25.73	4.2829	1.3363	4.1862
IV. Teljes érédes	„ 23	12.97	3.5193	1.3913	4.2180

Rozsdás gabona növényeink aratásánál is jobb be nem várni a teljes érédest, hanem siettetni az érést az által, hogy a gyökértől elmetszük s így előbb száradásnak indul a szár, a kalász s nem rongálja meg oly mérvben az elősdi a terményt; mintha teljes érédeséig a lábán hagyjuk volna a növényt.

Igen meleg időjárás mellett is indokolt a kalászos növények letakarítását siettetni, mert száraz melegben rohamosan érik a gabona.

A tulérés mindég kárral jár, épen úgy mint a korai. A teljes érédes bejárása csupán a vetőmagnak szánt területen ajánlható.

A csépléshez akkor fogjunk, midőn az utóérés már bevégeződött s a mag a kalászból könnyen kiválasztható. Ekkor azonban teljes erővel lássunk hozzá s igyekezzünk a jó időt felhasználni. A jókori elcséplésnek igen sok előnye van. Eltekintve attól, hogy kevesebb mag megy veszendőbe, a termény előbb piacra szállítható s így sokszor jobban értékesíthető. Nagyban — országszerte — így járva el — a külföldi árut megelőzhetjük a piacon s más munkára fordíthatjuk tevékenységünket s nem hanyagolunk el sokszor más munkát miatta.

A technika, bátran mondhatjuk, legnagyobb szolgálatot tett a mezőgazdaságnak a cséplőgépek meghonosításával. Egy nagyobb gazdaságból sem volna szabad hiányoznia a cséplőgépnek. Nincs gép, mely oly rövid idő alatt visszatértené a

ráfördített költséget, mint ez. Nagyobb birtokosainknak ajánljuk a magyar államvasutak gépgyárában készült gőzcséplőgépeket; melyek kiállják a versenyt a legjobb hasonló külföldi gyártmányokkal. Évente az alföldön temérdek gabona megy kárba a lassu s tökéletlen nyomtatás miatt. A tiszta választó rostákról is eleve kell gondoskodni, hogy első minőségű árut állíthassunk elő. A kevert, selejtes, nem tiszta gabona nagyon leüti az árt s a gazdaságban jobban értékesíthető.

R. J.

A köménytermelés.

A köménytermelés azért érdemi a gazdák figyelmét, mert ezen miveletinövény inkább eltűri az árnyékot, mint bármely más növény; tehát oly helyeken is, melyek nagy beárnyékolásuk miatt más növények termelésére nem alkalmasak, kielégítő hozamot ad. Mivelése nem nehéz sok gondozást nem igényel.

Vetés előtt a talaj jól felporhanyitandó; lehet ősszel és tavasszal vetni, vagy július és augusztusban palántot ültetni. Midőn a palánt megfogamzott, megkapáltatik s a következő évben magot hoz. Ha a magot megérni hagyjuk, a vetést ismételni nem kell, mert akkor egyes magvak kihullását megakadályozni nem lehet; minthogy a magnak csiraképessége nagy s két évig tart: maga magát szaporítja.

A kömény vetése magára csak magtermelés czéljából ajánlható; mint takarmány növény azonban, minthogy igen fűszeres, más takarmánynövényekkel keverve vetendő s akkor 5—6 kgr. mag egy holdra elégséges, előnővényül trágyázott kapás növények, védőnövényül repce, árpa vagy őszi rozs használható.

Trágyázás tekintetében igényei nem igen nagyok. A folyékony trágyát kedveli ugyan, de jobban díszlik régi trágyaerőben lévő talajban, mint friss trágyázás után. A talajban nem válogat csak jól legyen mivelve s ne legyen vízhatlan. Takarása azonban bajos. Takarásához korán kell fogni, mert a mag egyetlenül érik s könnyen kihull. Takarása beáll, midőn a magnak nagyobb része barnulni kezd. Aratása sarlóval történik. A levágott markokat kévékbe kötjük s szárítás végett felállítjuk. Egy holdról 800—1400 kgr. magot és 1400—1600 kgr. szalmát nyerhetünk s így természetesen némely körülmények közt elég jövedelmező.

A kömény a talajt jó állapotban hagyja hátra s utána még őszi kalászoszt vethetünk. A köményből szénát is készíthetünk, ha azt virágzaskor lekasáljuk s ekkor gyorsan szárad. Biztos növény is, mert a hideg, nedvesség és szárazság iránt nem érzékeny; csak álló vizet nem tűr.

Azon jó tulajdona következtében, hogy az árnyékban is jól díszlik, természetesen újabb időben a gyümölcsösökben ajánlatik, mert ezek a nagy beárnyékolás miatt gyümölcsön kívül kevés vagy semmi más hozamot nem adnak. A kömény ugyan árnyékban is sikerül s termelése a gyümölcsösökben minden esetre célszerűbb volna, mint a luczernáé vagy lóherféléké, mely növények több világoságot és levegőt igényelnek. De a köménynek is úgy, mint a luczernának a gyökerei mélyen hatolnak a talajba; azért gyümölcsösökben jobb kevert vetése oly

fűnemekkel, melyek az árnyékot tűrik és gyökereik csak sekélyen terjednek a talajban.

Egy jeles gazda a következő keveréket ajánlja:

Dactylis glomerata (csomós ebir)	9—	kgr.
Alopecurus pratensis (réti ecsetpázsit)	4—5	"
Lolium italicum (olasz perje)	10—12	"
Carum carvi (kömény)	5—	"

Ezen kevert takarmánynem korán tavasszal kaszálható s így a száraz takarmányról zöld takarmányra átmenetül szolgálhat, a mellett késő őszi fejlődik s ezen okból jó legelőt ad. A nevezett takarmánynövények legelőkre nézve azért jók, mert utánpótlásuk nagy miután gyorsan fejlődnek s korán használhatók. A kömény is ha leetése után egy néhány napig a marháktól megkiméltetik, szintén gyorsan nő.

A kömény és az említett fűnemek gyümölcsösök bevetésére azért is ajánlhatók, mert a hig trágyával trágyázás után igen jól fejlődnek, de a gyümölcsfák is a hig trágyának alkalmazása után nagyobb hozamokat adnak. Zöld állapotban a köményt a szarvasmarha és juh kedveli; a tej elválasztására, a benne foglalt illó olaj pedig az emésztő szervekre jótékonyan hat. Harmatos fűven legeltetés sem oly káros az állatokra, ha hozzá megfelelő mennyiségű kömény van keveredve.

r.

A fecske a méheknek de igen is nagy ellensége.*)

— B. L.-l. —

A „Méhészeti lapok“ 6-ik száma 129-ik lapján olvasom, hogy a fecske nem ellensége a méheknek.

Midőn ennek megczafolására B. Berlepsch a maga nemében páratlan könyvének 246-ik lapjának erre vonatkozó cikkére hivatkozom, mely elvitázhatatlan tény, magam is saját tapasztalataimból meg vagyok arról győződve, hogy a fecske nem csak ellensége a szorgalmatos kedvenceinknek, hanem azokat tetemesen pusztítja.

Méhesem a várostól husz percz távolságra eső szőlőmben van, a szomszédom borháza padlásán több fecske fészek van, elpusztítására nem mertem még tőle engedélyt kérni, mert nagy ellensége méheimnek.

Napközben üzletemben vagyok elfoglalva, csak is korán reggel 4—8 óráig foglalkozhatok kedvenc munkáimmal meglátogatom minden reggel, egészségemre is kitűnő hatása van a kora reggeli foglalkozás a szabadban s nem csekély bosszuságomra, a fecskék seregét naponta látom méhesem körül repkedni. Többször megtörtént már, hogy egy fecske huzamos körbe repkedéstől elfáradva, vagy méhékkel jól lakva, a szőlő karóra telepedett, folytonosan méhesemben levő Flobertpuskával számosat lelőttem, gyomrukat mindannyiszor megvizsgáltam, rendszeren 5—14 dolgozó méhet találtam benne, herét sohasem, ez azonban nem zárja ki azt, hogy a fecske a kövér herepecsenyét nem szereti inkább s napközben módja lévén

*) Miután lapunk 29-ik számában a fecskéről szóló ellenkező cikket közöltünk, adjuk a jelen czáfolatot is.

válogatni, inkább a nagyobb s talán izletesebb falatot kapkodja, de hát kora reggel herék nem járnak s így nem is lehetett alkalmam arról meggyőződni.

Sőt többet mondok, mult vasárnap június 24-én délután rózsaszemzéssel voltam kint elfoglalva, körülöttem ugráló kis fiam figyelmeztetett, hogy a hátam mögött lévő kiálló fagalyon, két fiatal, pár nap óta kiröpült fecskét hogy éteti az anya, néhány percz telt bele, míg a rózsaszemzéssel készen lettem, ezalatt az anya 12—15-ször étette fiait, utamat a puszkáért hamar megjárhattam, mert méhesem csak 25 lépésnyire volt, a két kis fecskét lelöttem, egyiknél 9, a másiknál 10 dolgozó mész volt a gyomrában és pedig délután volt az idő, midőn 10 család szép számú heréje is járt, alkalma lett volna az anyának fiait a húsosabb falattal traktálni, de bizony ez nem történt.

Különben a fecske magában véve csinos, ártatlan madárka s nem lehet rossz néven venni, ha pártolói vannak, melyhez gyakran némi előítélet is járul, én sem lennék ellensége, ha kedvencz munkásaimat nem pusztitaná, de miután számtalanszor voltam és vagyok erről meggyőződve, hát csak b. Berlepschel tartok, midőn idézett könyvében azt mondja: „die Magen dreier jungen Schwalben fand ich mit Bienen, nicht etwa mit Drohnen ganz überladen sat.!

Hogy a nász-utra ment királynét is gyakran elcsipi, kétséget nem szenved, hiszen az a szép sugár test könnyebben lecsuszik a torkán, mint a potrohos here.

(Méhészeti lapok.)

Miként lehet nagyszemű szőlőt nevelni?

Ha a gazda a természeti erőket okosan feltudja használni: az állat- és növényország tagjaiból némelyeket saját céljai szerint idomíthat.

Igy történt, hogy az angol gazdák okos kiválasztással s évtizedek szorgalmas munkájával házi állataikat oly tökélyessé birták tenni, hogy az egész világ mintáért hozzájuk fordul. Gyors futó loért, hizékony szarvasmarháért, ürüért, disznóért; finom s mégis hosszú gyapjas juhért hozzájuk megyünk.

Ismeretes azon módszer, melyet e sorok írója az 1867-diki párizsi világ-tárlat angol osztályában látott először bemutatva, hogy a gabona kalászból csak a legtekélyesebb közepső szemeket választva vetőmagul, minő szép és mennyivel nagyobb szemű termést lehet utána nyerni. Nálunk Mokry Sámuel Békésmegyében utánozta s az ő neve alatt forgalomba hozott nagyszemű Mokry-buzával sokan tettek és tesznek folytonosan kísérletet.

A kertészek is, — főként a francziák és belgák — régóta gyakorolják az óriási gyümölcsök termesztését. Törpén növelik; az ágakat léczek mellé vízfektüen kikötik, keveset hagynak egy ágon s a meghagyottakat meddő ágak rálapozása s azok nedvének a terméshez vezetése által a rendesen jobban táplálják.

Jelen soraim célja, hogy Babonak egy a „Weinlaube“-ban közölt czikke nyomán, saját viszonyainkhoz alkalmazva, a nagyszemű szőlő nevelésére hívjam fel közönségünk

figelmét. Csekély fáradsággal, kertekben, hol inkább kezünk ügyében esik, még kedvezőtlenebb években is korán éretts a rendesenél szebb szőlőt tenyészthetünk, melyet jó áron megfizetnek.

* * *
Semmi sem kell hozzá egyéb egy kis ollónál, vagy éles késecskénél.

Mikor a szőlőgerezd bogyója akkorára nőtt, mint egy nyulserét vagy borsószem, hegyének körülbelül egy harmadát lecsippentjük. Babó épen felét ajánlja, de így kivált nagyobb fürtöknél igen sok kárba megy.

Az első csippentés után 2—3 hét alatt a megmaradt bogyók igen gyorsan nőnek s jóval nagyobbra fejlenek, mint csonkázatlan társaik. De ennyi idő múlva a rendkívüli növekedés meg is szűnik s másod izben kell csipkednünk, hogy újabb gyors fejlődést idézzünk elő.

September végeféléig, minden 2—2 hét múlva ollóval kicsepethetjük az apróbban maradt vagy igen sűrűn álló szemek egy részét. Így a mi megmarad szebb lesz és korábban érik.

Ki Párizsban szőlőérés idején megfordul, bámulva gyönyörködhetik a gyönyörű fürtökben, melyekkel ott augusztus eleje óta a piacot elárasztják. Kivált a rozdaszinnel bevont sárga gyöngy-szőlő (chasselas de Fontainebleau) páratlan szép és méltán megérdemli nagy hírét.

* * *
Ennek a kertészfogaásnak következő magyarázata van:

— A természet az egyes fürtök számára annál több nedvet juttat, mentől több szem van a fürtön. Mikor időközben a szemek számát hirtelen megapasztjuk, azon fölösleg táplálék, mely a lemetsett bogyóknak volt szánva, a megmaradt szemek javára esik. De ez a hizlalás nem tart tovább két hétnél. Ezalatt a nedvkeringés ismét rendessé válik s a kisebb számú bogyókhoz alkalmazkodva megapad, úgy hogy újabb hizlalásra újabb csonkítás szükséges.

Hogy csak több izben végrehajtott részletes csonkítás idézi elő a rendkívüli növekedést, kitetszik abból, ha valaki mindjárt virágzás után lemetszli a bogyók nagyobb részét; a megmaradó kis fillenk szemei nem nőnek nagyobbra a rendesenél, mint a milyenek a szomszéd csonkázatlan fürtökön láthatók.

Más gyümölcsfajoknál is csak részletes ritkításal lehet kedvezőbb fejlődést teremteni, ha t. i. nem egyszerre távolítunk el a fáról minden fölöslegest, hanem több izben, rendre. Például: ha egy alma vagy körtvéfánk tulságosan rakott lenne: lerázzuk, szedegetjük és kissé megritkítjuk a termést egyszer; aztán várunk 2—3 hétig s akkor újra ritkítunk. Ennek igazságáról még most a nyáron meggyőződhetik akárki, ott a hol gazdag gyümölcsstermés mutatkozik.

* * *
A szőlőbogyók óriás nagyságra növesztését még fokozni lehet, ha a csipkedés mellett minden kertmívelő előtt ismeretes gyürüztést is alkalmazunk.

Ez abban áll, hogy a gerezd alatt a venyigét, egész a

zöld fáig, gyürü alakban, kettős körmetszéssel bevágjuk s héját lehántjuk.

Ennek a mesterkedésnek csak addig van kellő eredménye, míg a gerezd-viselő ág zöld s a bogyók borsó szemnél nagyobbakra nem nőttek. Ilyenkor ugyanis a gyökerektől fölfelé haladó nedv, a még meg nem fásult venyige zöld belében szivárog fel az ág hegyéig s onnan visszatérve héj alatt a hányszövetben utazik le.

Az ilyen alkalmas időben végzett gyürüzés után a seborradás (callus) mindig felül az ág vége vagyis a gerezd felől kezd mutatkozni. Ellenben ha megkésve a venyige fásulása után tettük a gyürüzést, a forradás a seba alsó szélé felől jelentkezik.

Ki a gyürüzést nagyban akarja gyakorolni külön hozzávaló eszközt készíthet, mely a venyigét közre fogja s belső oldalán kétsoros kis metszője van. Egy tön nem tanácsos mindegyikét egyszerre gyürüzni, mert a tőke szenved s a jövő évek termése épen semmi, vagy nagyon csekély lesz.

Nagyszemű szőlőmivelésre legalkalmasabbnak tartom esemege fajtáink közül a fehér és piros gyöngyszőlőt, (chasselas blanc et rouge). Jó ízű, szép és tartós termést adnak.

A mi természet szerint nagyszemű fajtáink közül az uva reginae és golden champion s talán még a nagy kék kecskecsesű (szilvaszőlő) lennének legalkalmasabbak, hogy óriási, piacos gerezdeket produkáljunk.

Egyébiránt megvagyok győződve, hogy hegyi szőlőnkénél is két ízben a magfaválogatás és lágy szemre kapálás alkalmával, ezen célra fogadott külön munkások által a gerezd végeknek $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ részben való lecsipkedése kifizetné magát a termés tökéletesb volta által.

Tapasztalásból tudjuk, hogy gyengébb, sőt közepes években is, a gerezdek hogye felől levő szemek legérettebbek és ehetetlen savanyuak; a nyélhez közelebb fekvő fillenek érettebbek szoktak lenni.

Tegyük kísérletet kicsinyben, az eredmény majd felelőnmagáért.

Szabó Sámuel.

A májmétely fejlődése.

A mételyek fejlődése meglehetősen bonyolódott. A mételypete nem fejlődik közvetlen ivarérett mételyllyé, hanem a petéből kikerülő embrió — miután egy ideig a vízben szabadon élt — fölkeres egy állatot: csigát, férget, rovar stb. és ebben átalakul csiratömlővé; melyet ha szája és bélsatornája nincs, sporocystának, különben pedig rediának mondunk. Ezen csiratömlőben ivartalan szaporodás (csiraképzés) után új állatok (cercaria) keletkeznek. A cercariák kifejlődésük után elhagyják a tápláló állatot és egy ideig szabadon élnek a vízben vagy az iszapban; egy idő múlva azonban ismét fölkeresnek valamely állatot s ennek testébe furják be magukat és itt egy burokkal (cysta) veszik körül magukat, betokolódnak. Ha valamely más állat azon állatot, melyben a betokolt métely van, megeszi: a métely — föltéve, hogy neki megfelelő állatba került — kifejlődik ivarérett állattá. Vannak mételyfélék, melyek

egyszerűen csak növényeken tokolják be magukat. Ez röviden a mételyfélék fejlődése általánosságban. Azonban, ha általánosságban ismerjük is a mételyek fejlődését, az egyes mételyfélék fejlődési menete még nincs teljesen kiderítve; különösen áll ez a háziállatokban előforduló májmételyre, mely a gazdát is nagyon közelről érdekli, miután jelentékeny károkat szokott okozni.

Dr. R. Leuckart, a lipocsei egyetem birneves tanára, már több év óta foglalkozik a májmétely fejlődésének kérdésével. Számos sikertelen kísérlet után végre 1879-ben fölfedezte, hogy a májmétely-embriók a Limneus-csigákban változnak át csiratömlővé; ezekben fejlődnek a májmétely-cercariák. Mesterségesen inficiálván ily Limneus-csigákat, sikerült a csiratömlőnek és cercariáknak fejlődését lépésről-lépésre követni. Leuckart eleinte azon véleményben volt, hogy a májmétely-cercariák két Limneus-fajban jutnak kifejlődésre: a Limneus peregerben és a Limneus minutusban. Később azonban meggyőződött, hogy a májmétely-cercariák csakis a L. minutusban képesek kifejlődni. A májmétely csak ott fordul elő ahol a L. minutus-csiga él. Már ezelőtt tapasztalta Leuckart, hogy a májmétely fejlődés a L. peregerben a redia-stadiumon túl nem követhető. Most meggyőződött arról, hogy ennek nem véletlenség az oka, hanem ez egészen normális jelenség. A májmétely-rediák a L. peregerben a helyett, hogy cercariákat produkálnának, 4.—5 hét múlva tönkre mennek.

Másképen áll a dolog a L. minutusnál. Már abban is különbség mutatkozik, hogy ennél az inficiálhatás nemcsak a legifjabb korra szorítkozik — mint a L. peregernél, — úgy hogy még a teljesen kiöttek se immunusak teljesen. Aquariumában nagyon ritkán akadt Leuckart oly példányra, mely nem lett volna inficiálva. Majd valamennyinél — ha csak pár hétig voltak az aquariumban — lehetett különböző fejlettségű rediákra akadni. A cercaria-képződés az infectió után öt héttel kezdődik és mintegy tizen négy nap alatt fejeződik be. A májmétely-cercariákat Leuckart azelőtt farkatlanoknak tartotta s azt hitte, hogy a rediával együtt kerülnek a juhokba azáltal, hogy ez a legelésnél az apró csigákat megeszi. Ezen nézet tévesnek bizonyult. A májmétely-cercariák csak úgy, mint a legtöbb mételyéi, farkkal bírnak. Az egy rediában fejlődő cercariák száma körülbelül 15—20; meglehet azonban, hogy még több is képződik. A redia 2 mm. nagyságúra nő. A májmétely-cercaria nem hasonlít a kifejlődött mételyhez.

A cercariák további fejlődése még ismeretlen; csak gyanítani lehet, hogy miként megy az végbe. Leuckart ugyanis a mikroszkop alatt vizsgálván ezen cercariákat, azt tapasztalta, hogy a tárgy-üvegen a kifejlődött cercariák átalakuláson mennek át. Mindenekelőtt levált az élénk mozgásu, fölötté összehúzódható (egészen 0.5 mm. nagy) fark. A cercariák ezután még egy keveset ide-oda csuszva, golyószerűleg összehúzódtak és gorombaszemcséjü anyaggal vették körül magukat, betokolódtak. A kellő elővigyázattal eljárva, sikerült az állatot sértetlenül kihuzni a tokból. Ez most több tekintetben különbözött a be nem tokolttól. A test-parenchym egészen átlátszóvá vált. Az a gorombaszemcséjü anyag, mely a tok anyagát képezi, a cercaria belsejében képződik és a betokoláskor a test felületén

át válik, amint ezt Leuckart megfigyelte. Azáltal, hogy a szemcsék a testből kiválnak, a cercaria átlászóvá lesz.

A májmétely betokozódása tehát az említett esetekben annyiban tér el a legtöbb mételynél tapasztalható folyamattól, hogy a cercariák nem keresnek föl egy állatot, hogy ennek belsejében tokolódjanak be, hanem szabadon tokozzák be magukat. Kérdés azonban, hogy a laboratóriumban észlelt tünetek megfelelnek-e a métely rendszeres fejlődésének. A valószínűség igen nagy, hogy a májmétely növényeken tokolódik be; a kérdést azonban eddig nem sikerült végképpen megoldani. A mily könnyű a csigákat métely-embrióval inficiálni, épen oly nehéz a csigákat hónapokon át az aquariumban életben tartani s ezért eddig nem sikerült nagyobb számú kifejlődött cercariákra szert tenni; amire pedig okvetlen szükség van az ily kísérleteknél.

A májmétely fejlődését tehát még nem sikerült teljesen kideríteni; Leuckart azonban reményli, hogy ez neki nemsokára sikerülni fog. Annyit azonban eddigi kutatásai is kétségkívülvé tesznek, hogy a májmétely, fejlődésének egyik stadiumában, a L. minutus-csigában él és ez fölülte fontos, mert a csigák legbiztosabban megmutatják azon helyeket, ahol a juh fölszedi a mételyt és már most is, midőn még a májmétely egész fejlődési ciklusát nem ismerjük, levonhatjuk a vizsgálatokból azon következtetést, hogy jövőben a juhok megmétélyedésének meggátolása végett oda kell törekednünk, hogy a L. minutus-csigák elpusztítására minden lehető elkövetessék. —

(Mezőgazdasági szemle.)

A kolos-monostori zárünnepély.

A kolos-monostori gazd. tanintézet zárünnepélye vasárnap tartatott meg; jelen voltak az erdélyi gazd. egyesület képviselői: Szabó Sámuel, Sárosy Pál és Gamauf Vilmos egyleti titkár, a tanintézeti igazgató vezetése alatt az összes tanári kar, az összes hallgatóság és számos a gazdaság iránt érdeklődő fiatalok.

Az ünnepélyt az ifjusági dalárda nyitotta meg a nemzeti himnusz elénekelésével, ezután Vörös Sándor igazgató üdvözlöve a jelenlevőket, rövidre vont adatokban előterjesztette az intézetnek úgy az elmélet, mint a gyakorlat terén tett működését mivel kapcsolatban jelenti, hogy ez évben Gróf Széchenyi Pál földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter magas látogatásával tisztelte meg az intézetet, ki az ott tapasztaltak felett ismétellen teljes megelégedését nyilvánította, továbbá, hogy gr. Schweinitz Gyula vezetése mellett Jonescu volt román külügyminiszter és egy román tábornok látogatták meg az intézetet.

Ezután átért az ifjuság működésére, kezdve az ifjusági tüzoltó egyesületen, röviden felolvassa az egyesület ez évi működését s hogy adományokból az egyesület pénztára 518 frttal gyarapodott. Továbbá az olvasókörről tesz jelentést, melynek elnöke az idén Dr. Szentkirályi Ákos tanár ur volt, kinek ügyes tapintatos vezetése mellett a kör szép eredményt mutatott fel — és kitűzött 3 pályakérdéssel egybekötött 3 pályadíjt: 1) Mi a talaj mivőlésnek célja és mikor felel meg a talajmivélés a célnak? Szemes Árpád II. éves hallgató. 2) A tenyészállatok kivá-

lasztásánál mire ügyeljünk, hogyan ápoljuk és takarmányozzuk azokat? Barabás Béla III. éves hallgató és 3) A pinzgau tehenészet egy évi üzleti eredményének kétfős könyvitelszerinti előállítását? Bedő Béla III. éves hallgató — nyerték el; a jutalmak 2—2 drb. 10 frankos aranyból állottak.

Az ifjuság előmenetelére és szorgalmára vonatkozólag az igazgató örömmel jelenti, hogy $\frac{1}{10}$ % kivételével az ifjuság jó sikerrel végezte a tanévet.

A Bors és Gróf Mikó emléke című 100—100 ft jutalmak elnyerésére a gazdasági egyesület igazgató választmánya az igazgatóság felterjesztésére Ritter Imre és Szántner Lajos két legjobb III. éves hallgatóknak ítélte oda, mely jutalmakat az erdélyi gazdasági egyesület megbízottja Szabó Sámuel rövid beszédében az ifjuság célját és kötelességét fejtegetve nyújtotta át az illetőknek. Az igazgató ezenkívül a többi kiváló tanulókat nevenként is megdicsérte u. m. Demeter Sámuel, Szóó Lajos, Ujsághy Zsigmond és Ajtay Bálintot.

Az igazgatónak az ifjusághoz intézett rövid bucsu beszéde után, a dalkör az „Őseink hazájá“-t énekelte, mire a szép ünnepély véget ért.

W. A.

Felhívás és kérelem.

Az erdélyi gazdasági egyesület nagyon tisztelt tagjai ezennel felkérlek, hogy netáni hátralékos, valamint a folyó 1883-ik évre esedékes díjait legkésőbb szeptember hó 1-ére egyleti pénztárnok tekintetes Dr. Hintz György urhoz anyival is inkább befizetni sziveskedjenek, mert ellenesetben ezen határidőn túl azok postai megbízó levél útján fognak felszedetni, a mi minden egyes esetben 25 krral terheli az illető félt.

Kelt az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt, 1883. július 26-án tartott üléséből.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Báró Jósika Sámuel,
egyleti alelnök.

EGYVELEG.

* A békés-gyulai országos méhészeti kiállításra az „erdélyrészi okszerű méhészet-egyesület“ is küld kiállítás tárgyakat. Névszerint: egy egyleti 3-as kaptárt, egy kitűnő szerkezetű rajfogót s egy keretkészítő-gépet. A kolozsvári törvényszéki fogda-iparüzlete pályázni fog a tíz arannyal jutalmazandó „olcsó kaptárra“. E kaptár subtilis s oly könnyen egybeállítható hármasszerkezet, hogy azt könnyen bárki is pár egyszerű levél deszkából igen könnyen elkészítheti. — A pályázó minták közt mindenesetre figyelmet ébreszt, melyre előre is felhívjuk az érdeklődő ügytársak figyelmét! —

— Jutalomdíjosztás. A patkoló kovács-tanfolyam nyilvános jutalom-díjosztása 1883. augusztus hó 5-én délelőtt 11 órakor a városház nagy termében fog megtartatni, melyre az érdekelteket tisztelettel meghívja. — Kolos-Monostor, 1883. július 31.

Az igazgatóság.

— Örömhír. A helybeli phylloxera bizottság két albizottság Pataki Sándor és Bányai Sámuel tanácsjegyzők, — Szentgyörgyi Lajos és Tömösvári Lajos fölkért szakértők vezetése mellett — husz napi terhes és fáradságos kutatás után —

tegnap befejezte működését. A bizottságok megosztva egymás-közt a munkát, a határon levő összes szőlőhegyeket és a városban levő, mintegy 70 számra terjedő nevesebb szőlőskertet szigorúan megvizsgálták — és mindnyájunk örömére! phylloxerának még csak legkisebb nyomára sem akadtak. Ismét szabaddabban lélezhetnek hát szőlőtulajdonosaink s azokközti helybeli szenvedélyes szőlőseink. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a bizottság szakavatott tagja, Szentgyörgyi Lajos ismert pomologusunk és szőlészünk az „Erdélyi gazda” közelebbi számán kezdve Kolozsvár szőlészét behatóan ismertetni fogja, mely érdekes cikksorozatra már előzetesen is felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét.

— Kérelem ezen b. lapok tönkölyt (*Triticum spelta*) termelő t. gazdatársaimhoz. Oly vidéken és talsjon gazdálkodom, hol repce, buza, törökbuza stb. kitünően diszlik, de az árpa sehogy sem ad kielégítő hozamot; malacz nevelésnél az árpa hiány előnyös pótolhatására a tönkölyt ajánlották termelmem; igen lekötölezne azon t. gazdatársam, ki e térenni becses tapasztalatairól, a tönköly termelésnek mikéntjéről (talaj, vetési idő, vetőmag szükséglet, hozam stb.) és pár hectoliter vetőmag beszerezhetési helyéről, akár ezen b. lapok hasábjain, akár magánúton értesíteni sziveskednék Rákospalotán (Pestm.) Pethő Györgyöt.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest július 28. | Bécs július. 82.

Buza	10.00—15.05 frt	10.15—11.50 frt
Rozs.	7.00— 7.25 frt	7.90— 8.60 frt
Árpa, takarmány	— — — frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	— — — frt	— — — frt
Árpa, seres	— — — frt	— — — frt
Zab	6.00— 6.25 frt	6.60— 7.30 frt
Törökbuza	6.00— 6.30 frt	6.70— 8.10 frt

Budapesti marhavásár július 26-án. Összes felhajtás 2325 db. nagy és 2803 db apró marha. Ebből eladatott 39 db. bika, 1042 db. ökör, 800 db. vágó tehén, 171 db. fejős tehén, 273 db. bival, 431 db. borju, — db. juh. Árak: bika darabonként 120—170 frt, ökör páronként 240—320 frt, vágó tehén páronként 240—300 frt, fejős tehén darabonként 100—180 frt, bival páronként 160—270 frt, borju darabonként 10—28 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként — — frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 56—59 frt, tehénhús 53 $\frac{1}{2}$ —56 frt, borjuhús 65—72 frt, bivalhús 48—52 frt.

Bécsi marhavásár július 24-én. Összes felhajtás 3199 drb és pedig 1696 drb. magyar, 1268 drb. lengyel és 235 drb. német fajta, melyből 3086 drb. ökör, 73 drb. tehén, 72 drb. bika és 3 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 60—63 $\frac{1}{2}$ frt, lengyel 60—64 frt, német 58—64 frt, tehén 52—62 frt, bika 51 frt, bival — frt. Lábán darabonként 120—215 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár július 27-ikén. (Az első magyar sertéshizlalo és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) Az e heti üzlet jelentékenyebb kivitel mellett különösen jó minőségű áruban igen igen élénk volt, miélt is az árak kilgrkint 1—2 krral emelkedtek és hét végével jegyzett áron nehezen lehetett venni.

Heti átlagárak: magyar vál. áru 260—300 kilogramm nehezék 57—57 $\frac{3}{4}$ krajczár, 220—260 kilgr. nehezék 55 $\frac{1}{2}$ —56 kr. Öreg 300 kilogramm tuli 56—57 kr, vidéki sertés 56—57 kr. Transitóban: szerbiai 55—57 $\frac{3}{4}$ kr, romániai 55—57 $\frac{1}{2}$ kr, tüskés 54 $\frac{1}{2}$ kr tiszta kilogrammonkint. — Összes felhajtás: 6734 darab, összes elhajtás 1111 drb.

Bécsi sertésvásár július 24-én. Összes felhajtás 5472 drb. és pedig 1393 drb. nehéz, 1793 drb. középnehéz és 2286 drb. süldő; melyből 2805 drb. magyar, 2286 drb. orosz-lengyel, 294 drb. szerb és 87 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 44—52 frt, középnehéz 46—48 frt, süldő 38—46 frt; szalonna és zsír 62—63 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

HERZ ÁRMIN

Budapest, V. Béla-utca 2. sz.

Ajánlom a magas uraságoknak, földbirtokosok és kereskedőknek az aratás, valamint minden időnyre gazdagon felszerelt raktáromat

disznózsir és szalonna nemüekben

milyenek: **pörkölt- és fehértábla-szalonna paprikás- és kenyér-szalonna.**

Megrendeléseket legjutányosabb napi áron és legpontosabban végzek; árjegyzékkel szivesen

(13.) rendelkezésre állok. (3—3.)

Haszonbéri hirdetés.

A kolozsvári határon 100 hold szántó és 21 hold kaszáló 1883. november 1-től kezdve több évre **haszonbérbe kiadó**, a szántókból 30 hold háromszor megszántva vetés alá készen adatik át, a birtok gazdasági épületekkel is el van látva.

Értekezhetni Kolozsvárt, feleki-utca 3-ik ház sz. a. a tulajdonossal.

Szász Ádám.

(13.)

(3—3.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb-	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	széna	szalma	meter	marha-hús	
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	julius	19	500	350	350	—	300	350	—	—	225	40
Bánfi-Hunyad	julius	17	700	600	500	—	200	500	—	—	160	40
Besztercze	julius	24	650	500	—	—	280	475	340	220	320	36
Brassó	julius	27	635	520	395	335	235	430	275	180	235	44
Csik-Szereda	julius	25	750	600	500	450	300	550	200	80	200	36
Deés*	julius	24	760	680	580	320	370	640	600	240	350	40
Déva	julius	21	990	850	750	—	350	620	200	90	230	40
Dicső-Szent-Márton	julius	25	525	400	400	—	250	420	380	260	300	44
Erzsébetváros	julius	28	650	500	450	—	300	450	300	180	250	44
Fogarás	julius	27	675	—	400	—	255	500	190	—	220	42
Gyula-Fehérvár	julius	28	650	550	500	—	300	425	225	130	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	julius	28	750	700	500	500	275	550	300	—	160	40
Hátszeg	julius	23	750	700	530	350	270	530	150	20	300	44
Kézdi-Vásárhely	julius	26	640	540	450	320	270	500	400	130	300	40
Kolozsvár	julius	26	660	—	450	—	200	400	400	190	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely	julius	19	570	410	460	360	425	420	450	200	450	44
Medgyes	julius	19	605	550	450	—	275	460	195	110	225	40
Nagy-Enyed	julius	26	550	450	375	—	300	400	500	180	280	44
Nagy-Szeben	julius	27	700	580	460	—	320	520	240	180	300	44-46
Nagy-Várad	julius	17	700	585	500	380	270	460	460	280	350	52
Segesvár	julius	26	660	460	450	—	250	450	150	120	160	44
Sepsi-Szent-György	julius	30	620	580	400	270	240	450	250	190	200	44
Szamosujvár	julius	23	630	450	430	—	215	450	200	80	240	40
Szász-Régen	julius	26	480	335	410	—	265	425	430	200	250	40
Szász-Sebes	julius	19	675	550	450	—	325	410	165	140	240	44
Szászváros	julius	28	710	590	510	—	290	490	200	70	210	40
Székely-Udvarhely	julius	24	700	500	450	—	250	500	280	60	280	40
Szilágy-Somlyó	julius	27	635	505	440	—	245	490	300	150	300	40
Teke	julius	23	600	500	450	—	200	400	200	20	300	40
Torda	julius	27	600	425	450	350	225	425	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		széri hirdetésnél bélyeggel együtt																			
		1		1-3		1-6		1-12		1-18		1-26		1-30		1-36		1-40		1-52	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
16/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösainél, közép-utca Minorita-épület.